

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАТИКИ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ  
ТА ІНФРАСТРУКТУРИ**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Директор Навчально-наукового інституту  
інноватики, природокористування та  
інфраструктури  
**Василь БРИЧ**  
\_\_\_\_\_ 2024 р.



**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Проректор  
з науково-педагогічної роботи  
**Віктор ОСТРОВЕРХОВ**  
\_\_\_\_\_



**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Директор Навчально-наукового інституту новітніх  
освітньо-технологічних  
освітніх технологій  
**Вячеслав ПИТЕЛЬ**  
\_\_\_\_\_ 2024 р.



**РОБОЧА ПРОГРАМА**

з дисципліни  
**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**  
ступінь вищої освіти – бакалавр  
галузь знань – **18 «Виробництво та технології»**  
спеціальність – **181 «Харчові технології»**  
освітньо-професійна програма – **«Харчові технології та продовольча безпека»**

кафедра агробіотехнологій

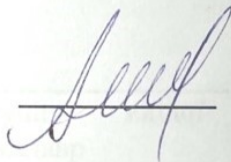
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	2	3	32	14	4	8	62	120	3
Заочна	2	3	8	4	-	-	108	120	4

*30.08.2024*

Робочу програму склала к. т. н, доцент Людмила Бейко

Робоча програма розглянута та затверджена на засідання кафедри агробіотехнологій, протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

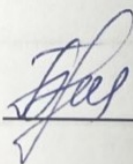


д. с.-г.н., с.н.с. Антін ШУВАР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «181 Харчові технології», протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

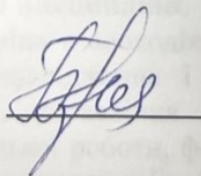
Голова групи

забезпечення спеціальності



к. т. н., доц. Людмила БЕЙКО

Гарант ОПП



к. т. н., доц. Людмила БЕЙКО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Академічна доброчесність»**

**1. Опис дисципліни «Академічна доброчесність»**

Дисципліна «Академічна доброчесність»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	галузь знань: <b>18 «Виробництво та технології»</b>	<b>Статус дисципліни</b> обов'язкова <b>Мова навчання</b> українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність <b>181 «Харчові технології»</b>	Рік підготовки: <i>Денна – II</i> <i>Заочна – II</i> Семестр: <i>Денна – III</i> <i>Заочна – IV</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 32 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 120		Самостійна робота: <i>Денна – 48 год</i> <i>Заочна – 108 год</i>  Індивідуальна робота : <i>Індивідуальна робота – 4 год.</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – залік

## 2. Мета і завдання дисципліни «Академічна доброчесність»

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із основними принципами академічної доброчесності в закладах вищої освіти; формування у них засад академічної культури й етики та нетолерантного ставлення до проявів академічного шахрайства; забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, володіння якими є необхідним для дотримання вимог доброчесності. Також вироблення у здобувачів вищої освіти необхідних практичних навичок усного та писемного мовлення, необхідних для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності; формування ефективної мотивації до самоосвіти та розвитку, здатності до критичного мислення і перевірки фактів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Академічна доброчесність» є: сформулювати уявлення про роль і місце академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності; ознайомити здобувачів із нормативно-правовою базою з проблем дотримання норм академічної доброчесності; сформулювати вміння застосовувати отримані знання зі сфери академічної доброчесності у навчальній та виховній роботі; сприяти формуванню навичок коректної роботи з джерелами інформації та відповідного посилання покликання на них у процесі навчання та наукового дослідження; надати інформацію про механізми контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури й доброчесності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Академічна доброчесність» професійної та практичної підготовки за вибором здобувача освітньо-професійної програми першого рівня вищої освіти взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами, як «Історія та культура України», «Цивільне право», «Правознавство», «Філософія», «Українська мова професійного спрямування», «Правові засади захисту інформації» тощо.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти юридичних знань повинен:

- **знати:** основоположні принципи сучасної освітньої й наукової (творчої) діяльності; основні поняття і фундаментальні цінності академічної доброчесності, її вплив на академічну культуру та якість освіти; порядок та принципи здійснення наукового та освітнього процесів в університеті (дослідницьку етику); правові основи права інтелектуальної власності та авторського права; прояви академічної недоброчесності; методи формування культури академічної доброчесності в освітній та науковій спільнотах; складові системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності університету та якості вищої освіти в цілому; про форми академічного плагіату і про шляхи запобігання йому; принципи запобігання плагіату, фальсифікацій та корупційних дій; вимоги Положення про академічну доброчесності в Західноукраїнському національному університеті.

- **уміти:** діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні завдання; застосовувати у навчанні та професійній діяльності основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до цих; провадити наукові дослідження і наукову комунікацію відповідно до принципів академічної доброчесності; використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, рефератів, статей, оформлених відповідно до наявних вимог, із залученням сучасних засобів редагування і друку; коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; використовувати сучасні інформаційні технології для оптимізації навчання; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами, та інші; використовувати інформаційні технології для виявлення ознак плагіату в академічних роботах; виявляти інші порушення академічної доброчесності та їх наслідки в освітньому й науковому (творчому) середовищі; формувати культуру академічної доброчесності в освітній та науковій спільнотах; запобігати й боротися з проявами академічної недоброчесності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними **компетенціями:**

#### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

#### **Загальні компетентності**

ЗК - 02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК - 04. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК - 05. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК - 13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК - 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

#### **Фахові компетентності**

ФК - 22. Здатність проводити дослідження в умовах спеціалізованих лабораторій для вирішення прикладних задач

#### **Програмні результати навчання**

**ПР-01.** Знати і розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми вгалузі харчових технологій.

**ПР-03.** Уміти застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень прикладного характеру.

**ПР-04.** Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

### **3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

#### **Тема № 1. «Поняття, принципи та сутність академічної доброчесності».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія. Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти. Сутність поняття академічної доброчесності. Складові поняття академічної доброчесності.

#### **Тема № 2. «Академічна мобільність у вищих навчальних закладах України».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Етичні стандарти вищої освіти. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Академічна культура як складова академічної доброчесності. Академічна доброчесність у студентському середовищі та роль викладача у її вихованні. Основні засади академічної доброчесності, які популяризує проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP).

#### **Тема № 3. «Нормативно-правове забезпечення дотримання академічної**

## **доброчесності у ВНЗ України».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Нормативно-правові акти в сфері дотримання академічної доброчесності, їх система. Конституція України та її значення. Кодекси та закони України. Укази Президента України та постанови Кабінету Міністрів України. Акти законодавства інших органів державної влади України. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні у сфері освіти. Академічна доброчесність у Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів та правил. Закон України «Про авторське право та суміжні права». Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» («The European Charter for Researchers»). «Європейський кодекс академічної доброчесності» («The European Code of Conduct for Research Integrity»).

### **Тема № 4. «Право інтелектуальної власності та академічна доброчесність».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Передумови правової регламентації відносин, пов'язаних з результатами інтелектуальної діяльності. Відмінності матеріальних об'єктів від нематеріальних. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Система виключних прав на нематеріальні об'єкти. Основні інститути права інтелектуальної власності: авторське право, суміжні права, право промислової власності, право на комерційну інформацію, тощо. Законодавство про інтелектуальну власність в Україні.

### **Тема № 5. «Законодавча та нормативна підтримка авторського права».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Авторське право. Об'єкти авторського права. Поняття та ознаки об'єктів авторського права. Літературні та художні твори. Комп'ютерні програми. Компіляції даних. Інші твори. Обсяг правової охорони об'єктів авторського права. Зміст суб'єктивного авторського права. Обмеження авторського права. Виникнення авторських прав. Особисті немайнові та майнові авторські права. Строк дій авторського права. Правові наслідки закінчення строку чинності авторського права. Загальні засади обмеження авторського права. Використання цитат. Використання творів в наукових, освітніх, культурних та соціальних цілях. Вільне відтворення бібліотеками. Вільне відтворення творів у особистих цілях. Порядок і способи цивільно-правового захисту авторського права. Законодавча та нормативна підтримка прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі, засоби і практика охорони.

### **Тема № 6. «Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Особливості формування культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти. Формування культури академічної доброчесності у студентів, курсантів, здобувачів. Науковий та освітній процеси в університеті: нормативне забезпечення, відкритість, конкурентність, результативність. Організація роботи з академічними групами студентів та групами студентів за інтересами. Індивідуальна робота зі студентами, використання індивідуальних методів навчання, консультації. Базові засади наукового та освітнього процесу в Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про методики і результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики та джерела використаної інформації. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Об'єктивне оцінювання результатів навчання.

### **Тема № 7. «Основні види порушень академічної доброчесності».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Основні форми порушення академічної

доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному закладі вищої освіти внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти. Формалізація видів порушень академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них. Хабарництво форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому. Необ'єктивне оцінювання. Необ'єктивне оцінювання як свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти. Способи запобігання необ'єктивному оцінюванню. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.

#### **Тема № 8. «Види порушень принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування. Обман у освітньому процесі як надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу. Різновиди обману. Способи запобігання обману. Причини списування. Способи запобігання списуванню. Узгодження викладачем (і закладом вищої освіти) обсягу навчальних завдань із виділенням на їх виконання навчальним планом як спосіб запобігання списуванню й іншим формам академічної недоброчесності. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності. Надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання. Вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

#### **Тема № 9. «Сутність плагіату та його види».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Плагіат: причини на передумови виникнення й способи вирішення проблеми. Причини поширеності плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Визначення плагіату. Навмисний і ненавмисний плагіат. Основні різновиди академічного плагіату: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело, використання інформації з певного джерела без посилання на нього, перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами. Самоплагіат у науковій діяльності. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Нормативно-правові засади попередження плагіату у освітянській діяльності. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення посилань. Способи використання даних, ідей, уривків з інших творів у своєму тексті.

#### **Тема № 10. «Академічна доброчесність та правила написання наукових текстів».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях. Коректне оформлення перекладу наукових текстів. Резюмування, непряме цитування, пряме або дослівне цитування, використання гіпотез, положень і методик, запозичення формул, ілюстрацій, таблиць та ін. Коректне цитування та оформлення посилань. Обсяг дозволених запозичень. Бібліографічні посилання: внутрішньотекстові, підрядкові, позатекстові, первинні та вторинні. Посилання в тексті на джерела. Круглі дужки (...). Квадратні дужки [...] у підрядкових та позатекстових посиланнях. Оформлення виносок. Цитата в тексті. Парафраз. Оформлення ставлення автора статті до окремих слів або думок з цитованого тексту. Спеціальне застереження. Список використаних джерел. Способи групування бібліографічних описів. Національні

правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»). Міжнародні стилі оформлення списку наукових публікацій. Особливості їх використання залежно від сфери застосування і спеціальності. Бібліографічний пошук. Бібліографічні менеджери (referencemanager): ключові функції, порівняльна характеристика. Програма з відкритим вихідним кодом Zotero. Вільний бібліографічний менеджер, наукова соціальна мережа Mendeley. Система управління бібліографічною інформацією EndNote Online. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери: EndNote, Bibus, JabRef, Papers, Paperpile, ReadCube, Referencer, Zotero, Mendeley та інші; як ними користуватись.

### **Тема № 11. «Відповідальність за порушення академічної доброчесності».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Сутність відповідальності за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти. Підстави та умови відповідальності за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти. Основні види академічної відповідальності. Відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-наукового рівня чи присвоєння вченого звання. Позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання. Відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного кваліфікаційної категорії. Позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади. Повторне проходження оцінювання(контрольна робота, іспит, залік тощо). Повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Попередження. Позбавлення академічної стипендії. Позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання. Відрахування із закладу освіти.

### **Тема № 12. «Процедура встановлення і доведення фактів академічної недоброчесності».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Подання скарги про академічну недоброчесність. Повідомлення (скарга) особи про подання скарги (повідомлення). Проведення службового розслідування. Опитування свідків. Вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи). Проведення консультацій з експертами. Інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування. Підготовка звіту за результатами розгляду питання та з'ясування всіх обставин. Рішення викладача про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Рішення екзаменаційної комісії про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Рішення комісії з питань доброчесності про встановлення факту порушення доброчесності та притягнення здобувача освіти до академічної (дисциплінарної) відповідальності. Права осіб, стосовно яких порушено питання про недотримання ними принципів академічної доброчесності тощо.

### **Тема № 13. «Попередження порушень академічної доброчесності».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною недоброчесністю. Кодекс честі університету. Підписання декларації про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти Західноукраїнського національного університету Відкритий доступ до творчих здобутків й розкриття інформації та попередження плагіату. Основні ідеї концепції Відкритого доступу. Підтримка та опозиція до відкритого доступу. Позиція України щодо відкритого доступу. Шляхи та засоби забезпечення відкритого доступу до інформації. Зелений шлях відкритого доступу. Тематичні репозитарії. Урядові репозитарії. Інституційні репозитарії. Агрегаційні репозитарії. Функції репозитаріїв. Переваги розміщення результатів наукових досліджень у відкритому доступі. Національний репозитарій академічних текстів та академічна доброчесність в Україні. Відкриті дані та відкрита наука. Причини та переваги



поширення дослідницьких даних. Методи зберігання та захисту даних. Приватність і конфіденційність даних. Ліцензії та особливості їх використання.

#### **Тема № 14. «Особливості використання онлайн-сервісів та комп'ютерних програм на дотримання академічної доброчесності в ВНЗ».**

Зміст навчальних питань, що входять до теми: Призначення систем пошуку ознак плагіату. Вимоги до цих систем. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі. Основні характеристики систем для перевірки академічних текстів на плагіат. WCopyFind (США). Turnitin (США). Viper (Велика Британія). Urkund (Швеція). PlagScan (Німеччина). StrikePlagiarism (Польща). Unicheck (Україна). IThenticate (США). CrossRef Plagiarism Check (США). Академічні роботи, що підлягають перевірці на плагіат. Загальна схема перевірки академічних робіт на плагіат. Технологія аналізу академічних текстів з використанням систем перевірки тексту на ознаки плагіату. Обліковий запис користувача. Функціональні ролі користувачів. Перевірка документів. Пошук текстових збігів. Сканування декількох документів. Вимоги до електронного варіанту роботи. Критерії оцінювання схожості/ідентичності/запозичень у творах. Індекс унікальності тексту. Аналіз звітів про унікальність тексту. Коефіцієнт подібності. Інтерпретація подібностей. Формування звіту. Вилучення цитат та посилань. Робота з джерелами збігів. Завантаження звіту. Експертна оцінка. Інтеграція систем перевірки тексту на ознаки плагіату з системами управління навчанням (LMS). Сервіси визначення авторства.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Академічна доброчесність»  
(денна форма навчання)**

	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота	Конт- рольні заходи
<b>Змістовий модуль 1. Суть академічної доброчесності на нормативно-правова база.</b>						
<b>Тема №1.</b> Поняття, принципи та сутність академічної доброчесності.	2			2	4	Поточне опитування
<b>Тема № 2.</b> Академічна мобільність у вищих навчальних закладах України.	2				4	
<b>Тема № 3.</b> Нормативно-правове забезпечення дотримання академічної доброчесності у ВНЗ України.	2	2			6	
<b>Тема № 4.</b> Право інтелектуальної власності та академічна доброчесність.	2		1		4	
<b>Тема № 5.</b> Законодавча та нормативна підтримка авторського права.	2	2			4	
<b>Змістовий модуль 2. Дотримання академічної доброчесності та попередження порушень</b>						
<b>Тема № 6.</b> Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.	2	2		2	6	Поточне опитування
<b>Тема № 7.</b> Основні види порушень академічної доброчесності.	2				4	
<b>Тема № 8.</b> Види порушень принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.	2	2	1		4	
<b>Змістовий модуль 3. Плагіат та основні способи боротьби з ним</b>						
<b>Тема № 9.</b> Сутність плагіату та його види.	2	2		4	4	Поточне опитування
<b>Тема № 10.</b> Академічна доброчесність та правила написання наукових текстів.	4	2	2		4	
<b>Тема № 11.</b> Відповідальність за порушення академічної доброчесності.	2				4	
<b>Тема № 12.</b> Процедура встановлення і доведення фактів академічної.	2				6	
<b>Тема № 13.</b> Попередження порушень академічної доброчесності.	4				4	
<b>Тема № 14.</b> Особливості використання онлайн-сервісів та комп'ютерних програм на дотримання академічної доброчесності в ВНЗ.	2	2			4	
<b>Разом</b>	<b>32</b>	<b>14</b>	<b>4</b>	<b>8</b>	<b>62</b>	<b>120</b>

## (заочна форма навчання)

	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота	Конт- рольні заходи
<b>Змістовий модуль 1. Суть академічної доброчесності на нормативно-правова база.</b>						
<b>Тема №1.</b> Поняття, принципи та сутність академічної доброчесності.	2				8	Поточне опитування
<b>Тема № 2.</b> Академічна мобільність у вищих навчальних закладах України.					8	
<b>Тема № 3.</b> Нормативно-правове забезпечення дотримання академічної доброчесності у ВНЗ України.					8	
<b>Тема № 4.</b> Право інтелектуальної власності та академічна доброчесність.					6	
<b>Тема № 5.</b> Законодавча та нормативна підтримка авторського права.					8	
<b>Змістовий модуль 2. Дотримання академічної доброчесності та попередження порушень</b>						
<b>Тема № 6.</b> Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.	2				8	Поточне опитування
<b>Тема № 7.</b> Основні види порушень академічної доброчесності.		2			6	
<b>Тема № 8.</b> Види порушень принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.					8	
<b>Змістовий модуль 3. Плагіат та основні способи боротьби з ним</b>						
<b>Тема № 9.</b> Сутність плагіату та його види.	2	2			6	Поточне опитування
<b>Тема № 10.</b> Академічна доброчесність та правила написання наукових текстів.					8	
<b>Тема № 11.</b> Відповідальність за порушення академічної доброчесності.					8	
<b>Тема № 12.</b> Процедура встановлення і доведення фактів академічної.					8	
<b>Тема № 13.</b> Попередження порушень академічної доброчесності.					6	
<b>Тема № 14.</b> Особливості використання онлайн-сервісів та комп'ютерних програм на дотримання академічної доброчесності в ВНЗ.	2				8	
<b>Разом</b>	<b>8</b>	<b>4</b>	-	-	<b>108</b>	<b>120</b>

## **5. Тематика практичних занять**

### **Практичне заняття 1.**

Дослідження нормативно-правової бази вищої освіти в Україні

### **Практичне заняття 2.**

З Переліку наукових фахових видань України виписати фахові видання зі своєї спеціальності.

### **Практичне заняття 3.**

Дослідження нормативно-правових актів про академічну доброчесність Західноукраїнського національного університету.

### **Практичне заняття 4.**

Робота над методичними рекомендаціями щодо стандарту оформлення списку літератури. (оформити список літератури згідно стандарту).

### **Практичне заняття 5.**

Колективно укласти правила поведінки молодого вченого з академічної доброчесності.

### **Практичне заняття 6.**

Розбір прикладів плагіату різних типів.

### **Практичне заняття 7.**

Перевірка оригінальності тексту за допомогою сучасних систем перевірки академічних текстів на плагіат у світі. Основні характеристики систем для перевірки академічних текстів на плагіат. WCopyFind (США). Turnitin (США). Viper (Велика Британія). Urkund (Швеція). PlagScan (Німеччина). StrikePlagiarism (Польща). Unicheck (Україна). IThenticate (США). CrossRef Plagiarism Check (США).

## **6. Теми рефератів**

1. Поняття, принципи та сутність академічної доброчесності.
2. Принципи академічної доброчесності.
3. Складові поняття академічної доброчесності.
4. Етичні стандарти вищої освіти.
5. Основні засади академічної доброчесності.
6. Нормативно-правові акти в сфері дотримання академічної доброчесності, їх система.
7. Поняття та зміст права інтелектуальної власності.
8. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
9. Майнові права інтелектуальної власності.
10. Система виключних прав на нематеріальні об'єкти.
11. Поняття та сутність авторського права.
12. Об'єкти авторського права.
13. Поняття та ознаки об'єктів авторського права.
14. Літературні та художні твори.
15. Обсяг правової охорони об'єктів авторського права.
16. Обмеження авторського права.
17. Виникнення авторських прав.

18. Особисті немайнові та майнові авторські права.
19. Строк дій авторського права. Правові наслідки закінчення строку чинності авторського права.
20. Використання цитат.
21. Використання творів в наукових, освітніх, культурних та соціальних цілях.
22. Використання творів в особистих цілях.
23. Порухення авторських прав.
24. Порядок і способи цивільно-правового захисту авторського права.
25. Формування культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти.
26. Науковий та освітній процеси в університеті.
27. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти.
28. Академічний плагіат.
29. Самоплагіат.
30. Фабрикація.
31. Фальсифікація.
32. Хабарництво форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому.
33. Необ'єктивне оцінювання.
34. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.
35. Обман у освітньому процесі, різновиди обману.
36. Списування.
37. Плагіат: причини на передумови виникнення.
38. Навмисний і ненавмисний плагіат.
39. Прямий плагіат.
40. Перефразування, як вид плагіату.
41. Рерайтинг, як вид плагіату.
42. Мозаїка, як вид плагіату.
43. Самоплагіат у освітянській діяльності.
44. Правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення посилань.
45. Національні правила оформлення бібліографічних посилань.
46. Підстави та умови відповідальності за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти.
47. Основні види академічної відповідальності.
48. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.
49. Права осіб, стосовно яких порушено питання про недотримання ними принципів академічної доброчесності тощо.
50. Попередження порушень академічної доброчесності.
51. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти.
52. Кодекс честі університету.
53. Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти Західноукраїнського національного.
54. Концепція Відкритого доступу.
55. Відкриті дані та відкрита наука.
56. Методи зберігання та захисту даних.
57. Сутність онлайн-сервісів та комп'ютерних програм на дотримання академічної доброчесності в ВНЗ.
58. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі.
59. Технологія аналізу академічних текстів з використанням систем перевірки тексту на ознаки плагіату.

60. Сервіси визначення авторства.

## 7. Організація і проведення тренінгу

Головним завданням тренінгу є формування у студентів системи базових навичок у вивченні дисципліни. Структура тренінгу передбачає виконання студентами командного проекту на визначену тематику, його презентація та спільне обговорення отриманих результатів.

Завдання тренінгу:

- 1) опрацювати актуальну аналітичну та статистичну інформацію з відкритих джерел
- 2) проаналізувати тематику проекту;

1. сформувані та обґрунтувані позицію команди щодо перспектив розвитку науки та певних обмежень в галузі харчових технологій.

## 8. Теми винесені на самостійне вивчення

*Тема № 1. «Поняття, принципи та сутність академічної доброчесності».*

Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія. Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти. Сутність поняття академічної доброчесності. Складові поняття академічної доброчесності. Академічна мобільність у вищих навчальних закладах України. Етичні стандарти вищої освіти. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Академічна культура як складова академічної доброчесності. Академічна доброчесність у студентському середовищі та роль викладача у її вихованні. Основні засади академічної доброчесності, які популяризує проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP)

*Тема № 2. «Нормативно-правове забезпечення дотримання академічної доброчесності у ВНЗ України».*

Нормативно-правові акти в сфері дотримання академічної доброчесності, їх система. Конституція України та її значення. Кодекси та закони України. Укази Президента України та постанови Кабінету Міністрів України. Акти законодавства інших органів державної влади України. Дія актів цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні у сфері освіти. Академічна доброчесність у Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів та правил. Закон України «Про авторське право та суміжні права». Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» («The European Charter for Researchers»). «Європейський кодекс академічної доброчесності» («The European Code of Conduct for Research Integrity»).

*Тема № 3. «Право інтелектуальної власності та академічна доброчесність».*

Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Передумови правової регламентації відносин, пов'язаних з результатами інтелектуальної діяльності. Відмінності матеріальних об'єктів від нематеріальних. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Система виключних прав на нематеріальні об'єкти. Основні інститути права інтелектуальної власності: авторське право, суміжні права, право промислової власності, право на комерційну інформацію, тощо. Законодавство про інтелектуальну власність в Україні. Авторське право. Об'єкти авторського права. Поняття та ознаки об'єктів авторського права. Літературні та художні твори. Комп'ютерні програми. Компіляції даних. Інші твори. Обсяг правової охорони об'єктів авторського права. Зміст суб'єктивного авторського права. Обмеження авторського права. Виникнення авторських прав. Особисті немайнові та майнові авторські права. Строк дій авторського права. Правові наслідки закінчення строку чинності авторського права. Загальні засади обмеження авторського права. Використання цитат. Використання творів в

наукових, освітніх, культурних та соціальних цілях. Вільне відтворення бібліотеками. Вільне відтворення творів у особистих цілях. Порядок і способи цивільно-правового захисту авторського права. Законодавча та нормативна підтримка прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі, засоби і практика охорони.

#### *Тема № 4. «Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти».*

Особливості формування культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти. Формування культури академічної доброчесності у студентів, курсантів, здобувачів. Науковий та освітній процеси в університеті: нормативне забезпечення, відкритість, конкурентність, результативність. Організація роботи з академічними групами студентів (курсантів) та групами студентів (курсантів) за інтересами. Індивідуальна робота зі студентами (курсантами), використання індивідуальних методів навчання, консультації. Базові засади наукового та освітнього процесу в Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про методики і результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики та джерела використаної інформації. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Об'єктивне оцінювання результатів навчання.

#### *Тема № 5. «Основні види порушень академічної доброчесності».*

Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному закладі вищої освіти внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти. Формалізація видів порушень академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них. Хабарництво форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому. Необ'єктивне оцінювання. Необ'єктивне оцінювання як свідоме завищення, або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти. Способи запобігання необ'єктивному оцінюванню. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування. Обман у освітньому процесі як надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу. Різновиди обману. Способи запобігання обману. Причини списування. Способи запобігання списуванню. Узгодження викладачем (і закладом вищої освіти) обсягу навчальних завдань із виділеним на їх виконання навчальним планом як спосіб запобігання списуванню й іншим формам академічної недоброчесності. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності. Надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання. Вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

#### *Тема № 6. «Сутність плагіату та його види».*

Плагіат: причини на передумови виникнення й способи вирішення проблеми. Причини поширеності плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Визначення плагіату. Навмисний і ненавмисний плагіат. Основні різновиди академічного плагіату: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело, використання інформації з певного джерела без посилання на нього, перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами. Самоплагіат у науковій діяльності. Відмінність академічного

плагиату й помилок цитування. Механізми встановлення факту плагиату в роботах здобувачів вищої освіти. Нормативно-правові засади попередження плагиату у освітянській діяльності. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагиату. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення посилань. Способи використання даних, ідей, уривків з інших творів у своєму тексті. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях. Коректне оформлення перекладу наукових текстів. Резюмування, непряме цитування, пряме або дослівне цитування, використання гіпотез, положень і методик, запозичення формул, ілюстрацій, таблиць та ін. Коректне цитування та оформлення посилань. Обсяг дозволених запозичень. Бібліографічні посилання: внутрішньотекстові, підрядкові, позатекстові, первинні та вторинні. Посилання в тексті на джерела. Круглі дужки (...). Квадратні дужки [...] у підрядкових та позатекстових посиланнях. Оформлення виносок. Цитата в тексті. Парафраз. Оформлення ставлення автора статті до окремих слів або думок з цитованого тексту. Спеціальне застереження. Список використаних джерел. Способи групування бібліографічних описів. Національні правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»). Міжнародні стилі оформлення списку наукових публікацій. Особливості їх використання залежно від сфери застосування і спеціальності. Бібліографічний пошук. Бібліографічні менеджери (referencemanager): ключові функції, порівняльна характеристика. Програма з відкритим вихідним кодом Zotero. Вільний бібліографічний менеджер, наукова соціальна мережа Mendeley. Система управління бібліографічною інформацією EndNote Online. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери: EndNote, Bibus, JabRef, Papers, Paperpile, ReadCube, Referencer, Zotero, Mendeley та інші; як ними користуватись.

#### *Тема № 7. «Відповідальність за порушення академічної доброчесності».*

Сутність відповідальності за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти. Підстави та умови відповідальності за порушення академічної доброчесності здобувачів освіти. Основні види академічної відповідальності. Відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-наукового рівня чи присвоєння вченого звання. Позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання. Відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного кваліфікаційної категорії. Позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади. Повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо). Повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Попередження. Позбавлення академічної стипендії. Позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання. Відрахування із закладу освіти.

#### *Тема № 8. «Процедура встановлення і доведення фактів академічної недоброчесності».*

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Подання скарги про академічну недоброчесність. Повідомлення (скарга) особи про подання скарги (повідомлення). Проведення службового розслідування. Опитування свідків. Вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи). Проведення консультацій з експертами. Інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування. Підготовка звіту за результатами розгляду питання та з'ясування всіх обставин. Рішення викладача про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Рішення екзаменаційної комісії про встановлення факту порушення академічної доброчесності. Рішення комісії з питань доброчесності про встановлення факту порушення доброчесності та притягнення здобувача освіти до академічної (дисциплінарної) відповідальності. Права осіб, стосовно яких порушено питання про недотримання ними принципів академічної доброчесності тощо.

#### *Тема № 9. «Попередження порушень академічної доброчесності».*



Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною недоброчесністю. Кодекс честі університету.

Відкритий доступ до творчих здобутків й розкриття інформації та попередження плагіату. Основні ідеї концепції Відкритого доступу. Підтримка та опозиція до відкритого доступу. Позиція України щодо відкритого доступу. Шляхи та засоби забезпечення відкритого доступу до інформації. Зелений шлях відкритого доступу. Тематичні репозитарії. Урядові репозитарії. Інституційні репозитарії. Агрегаційні репозитарії. Функції репозитаріїв. Переваги розміщення результатів наукових досліджень у відкритому доступі. Національний репозитарій академічних текстів та академічна доброчесність в Україні. Відкриті дані та відкрита наука. Причини та переваги поширення дослідницьких даних. Методи зберігання та захисту даних. Приватність і конфіденційність даних. Ліцензії та особливості їх використання.

*Тема № 10. «Особливості використання онлайн-сервісів та комп'ютерних програм на дотримання академічної доброчесності в ВНЗ».*

Призначення систем пошуку ознак плагіату. Вимоги до цих систем. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі. Основні характеристики систем для перевірки академічних текстів на плагіат. WCopyFind (США). Turnitin (США). Viper (Велика Британія). Urkund (Швеція). PlagScan (Німеччина). StrikePlagiarism (Польща). Unicheck (Україна). IThenticate (США). CrossRef Plagiarism Check (США). Академічні роботи, що підлягають перевірці на плагіат. Загальна схема перевірки академічних робіт на плагіат. Технологія аналізу академічних текстів з використанням систем перевірки тексту на ознаки плагіату. Обліковий запис користувача. Функціональні ролі користувачів. Перевірка документів. Пошук текстових збігів. Сканування декількох документів. Вимоги до електронного варіанту роботи. Критерії оцінювання схожості/ідентичності/запозичень утворах. Індекс унікальності тексту. Аналіз звітів про унікальність тексту. Коефіцієнт подібності. Інтерпретація подібностей. Формування звіту. Вилучення цитат та посилань. Робота з джерелами збігів. Завантаження звіту. Експертна оцінка. Інтеграція систем перевірки тексту на ознаки плагіату з системами управління навчанням (LMS). Сервіси визначення авторства.

## **9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання**

У процесі вивчення дисципліни «Академічна доброчесність» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- залік;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

### **Критерії, форми поточного та підсумкового контролю**

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Хімія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2 (підсумкова оцінка за тренінг)	Модуль 3 (Самостійна робота)
40%	40%	5%	15%

1. Усне опитування, тестування, виконання завдань на заняттях: 10 тем по 4 балів – макс 40 балів.	2. Письмова робота – макс 40 балів.	1. Участь у тренінгах – макс 5 балів.	1. Тестові завдання (20 тестів по 0,5 бали) – макс 10 балів. 2. Теоретичні питання (5 завдань по 1 балу) – макс 5 балів.
------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

### 10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Проектор, ноутбук	1-15
2.	Завдання (тестові, творчі ситуативні).	1-15
3.	Нормативні посилання на закони України та підзаконні акти	1-15

## 11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основна

1. Національний репозитарій академічних текстів: відкритий доступ до наукової інформації : монографія / О.С.Чмир, Т.К.Кваша, Т.О.Ярошенко та ін. К. : ДНУ «УкрІНТЕІ», 2017. 200 с. // URL: [http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12464/Natsionalnyi\\_repozytarii\\_akademichnykh\\_tekstiv.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12464/Natsionalnyi_repozytarii_akademichnykh_tekstiv.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
2. Етика правника: збірка тез доповідей і повідомлень учасників круглого столу (21 листопада 2019 р.) / за ред. Т.Б.Вільчик, Я.О.Ковальнової. Харків: Нац.юрид.ун-т ім.Я.Мудрого, 2019. 307с.//URL:[https://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/POSIBNIKI\\_2019/SB\\_Etika\\_pravnuka\\_2019.pdf](https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/SB_Etika_pravnuka_2019.pdf)
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г.Сорокіної, А.Є.Артюхова, І.О.Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
4. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики» ; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. К. : Таксон, 2016. 234 с.
5. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
6. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
7. Bretag Tracey. Handbook of Academic Integrity. Springer Singapore, 2016. 1097 p.
8. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності // URL: [https://msu.edu.ua/library/wpcontent/uploads/2019/11/methods\\_2019-final.pdf](https://msu.edu.ua/library/wpcontent/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf)
9. SAIUP. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні //URL: <https://academiq.org.ua/>
10. Положення про Національний репозитарій академічних текстів : постанова Каб. Міністрів України від 19 лип. 2017 р. № 541. //URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF#Text>
11. Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): лист М-ва освіти і науки від 15.08.2018 р. № 1/11-8681 // URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomuplagiatu.pdf>
12. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5.09.2017) : лист М-ва освіти і науки України від 23.10.2018 р. № 1/9-650. // URL:[29 https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf)
13. Щодо нагальних питань впровадження Закону України «Про освіту» : лист М-ва освіти і науки України від 13.10.2017 р. № 1/9-554. // URL:

- [https://ru.osvita.ua/legislation/Ser\\_osv/57658/](https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/57658/)
14. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист М-ва освіти і науки : від 23.10.18 р. № 1/9-650. // URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/mon.pdf>
  15. Положення про академічну доброчесність у ХНУВС // URL: [https://univd.edu.ua/files/generaldocs/academic\\_integrity\\_provisions.pdf](https://univd.edu.ua/files/generaldocs/academic_integrity_provisions.pdf)
  16. Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат у Харківському національному університеті внутрішніх справ // URL: [https://univd.edu.ua/files/generaldocs/checking\\_plagiarism.pdf](https://univd.edu.ua/files/generaldocs/checking_plagiarism.pdf)
  17. План заходів щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками Харківського національного університету внутрішніх справ на 2022-2023 навчальний рік // URL: [https://univd.edu.ua/files/antiplagiat/plan\\_of\\_measures\\_for\\_compliance\\_acad\\_22\\_23.pdf](https://univd.edu.ua/files/antiplagiat/plan_of_measures_for_compliance_acad_22_23.pdf)
  18. Академічна доброчесність у Харківському національному університеті внутрішніх справ // URL: [https://univd.edu.ua/files/generaldocs/academic\\_integrity.pdf](https://univd.edu.ua/files/generaldocs/academic_integrity.pdf)
  19. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556 – VII. // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
  20. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації МОН України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
  21. Про наукову і науково – технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848 – VIII // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n946>.
  22. Про авторське право і суміжні права : закон України від 23.12.1993 №3792-XII. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
  23. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. №2145-У111.ВВР, 2017, № 38-39, ст.380.
  24. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності: лист Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2020 р. № 1/9-263.
  25. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти // URL: [https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar\\_pro\\_dobr.pdf](https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf)
  26. Кодекс академічної доброчесності національного агентства із забезпечення якості вищої освіти // URL: <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/07/.pdf>.
  27. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Заходи в рамках проекту 1.01.2016 – 31.12.2019 // URL: [http://lawfaculty.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/04/SAIUP-Program-Description-2016-2019\\_UKR\\_final.pdf](http://lawfaculty.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/04/SAIUP-Program-Description-2016-2019_UKR_final.pdf)
  28. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. URL: <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf>
  29. Етичний кодекс ученого України. // URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyjkodex->

**Додаткова**

30. Kwong Theresa, Hafiz Muhammad, Lau Peter, Chan Isaac. Academic Integrity and Ethics: The Influence of Culture and Prior Academic Background. *Journal on Excellence in College Teaching*, 2018. Vol. 29, 3-4. Pp. 53–72.
31. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 09.09–21.09.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Ун-ту Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2019. 147 с.
32. Академічна доброчесність: з чіткими орієнтирами до сталого розвитку // URL: <https://saiup.org.ua/novyny/z-chitkymy-oriyentramy-stalogouspihu-akademichna-dobrochesnist-yak-zaporuka-yakisnoyi-osvity/>.
33. Академічна культура дослідника в освітньому просторі: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 17 травня 2018 року)/ за ред. О.М. Семеног. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018. 268 с.
34. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
35. Американська асоціація університетських професорів .Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. 21-22 листоп. 2016 р., м. Львів. К.: Таксон, 2016. 436с.
36. Бетс Герман Искусство говорить на суде. К.: Центр учбової літератури, 2017. 112 с.
37. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність : академічні та громадянські чесноти // Філософська думка. К., 2014. № 5. С. 110-122.
38. Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
39. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз // Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241-248.
40. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський національний педагогічний ун-т імені В. Г. Короленка // Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. Київ- Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. Вип. 1. С. 25-34.
41. Заболотная Л.В. Некоторые аспекты компаративно-правовых методологических правил. Правове життя сучасної України : у 3-х т: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С.112-115.
42. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71
43. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України // Спеціальні історичні дисципліни : питання теорії та методики : зб.

- наук. пр. К., 2013. Ч. 21. С. 61-71.
44. Молдован В. В. Судова риторика. К.: Юрінком Інтер, 2020. 496 с.
  45. Основи ораторського мистецтва: навчально-методичний посібник (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право). Мелітополь, ФОП Однорог Т.В., 2019. 168с
  46. Плагіат у студентських роботах : методи виявлення та запобігання : метод. посіб. / за ред. Н. В. Стукало. Дніпропетровськ : ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
  47. Піхурець О. Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. Львів: ЛьвДУВС, 2012. Вип.2(1). С. 161-172.
  48. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
  49. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.]. К., 2015. Вип. 11. С. 100–106.
  50. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
  51. Інформаційні ресурси в Інтернеті, відео – лекції, інше методичне забезпечення
  52. Ресурс для перевірки видання на доброчесність : Think. Check.Submit // URL: <https://thinkchecksubmit.org/>
  53. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів. Платформа Prometheus. // URL: [https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+AI101+2021\\_T2/about](https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+AI101+2021_T2/about)
  54. Оцінювання без знецінювання. Онлайн-курс про сучасні практики оцінювання. Студія онлайн-самоосвіти Ed-Era. // URL: <https://study.edera.com/uk/courses/course/#!410>
  55. Академічна доброчесність в університеті. Платформа ВУМ-online // URL: <https://vumononline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/32>
  56. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах : DSpace.URL: [\\_ela.kpi.ua/handle/123456789/16051](http://_ela.kpi.ua/handle/123456789/16051).
  57. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою Інтернет ресурсів. // URL: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDVqvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.
  58. Стили оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. // URL: [www.library.ukma.edu.ua/.../Styli\\_oformlennya\\_bibliohrafichnykh](http://www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliohrafichnykh).
  59. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». // URL: [http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books\\_acgr.pdf](http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_acgr.pdf).
  60. Cite This for Me // URL: <https://www.citethisforme.com/>. Committee on Publication Ethics : (COPE) : Promoting integrity in research publication. // URL: [\\_publicationethics.org/](http://_publicationethics.org/).
  61. Plagiarism.org – Best Practices for Ensuring Originality in Written Work// URL: [www.plagiarism.org/](http://www.plagiarism.org/).

62. Publication Integrity and Ethics // URL: [www.integrity-ethics.com/.VAK.in.ua](http://www.integrity-ethics.com/.VAK.in.ua) –  
Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. //URL: [\\_vak.in.ua/](http://_vak.in.ua/)

Наукові та електронні бібліотеки в Україні:

63. URL: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua) – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

64. URL: [www.lib.academy.sumy.ua](http://www.lib.academy.sumy.ua) – Бібліотека банківської справи. [www.nplu.kiev.ua](http://www.nplu.kiev.ua) –  
Національна парламентська бібліотека України

URL: [www.lsl.lviv.ua](http://www.lsl.lviv.ua) – Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника

65. URL: [www.korolenko.kharkov.com](http://www.korolenko.kharkov.com) – Харківська державна наукова

66. бібліотека ім. В. Г. Короленка

67. URL: [www-library.univer.kharkov.ua](http://www-library.univer.kharkov.ua) – Центральна наукова бібліотека Харківського  
національного університету ім. В.Н. Каразіна